

**Latvijas Nacionālās bibliotēkas
Bibliotēku attīstības institūta
Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava (Z lasītava)
aicina iepazīties ar jaunāko profesionālo literatūru (2006.g.aprīlis - jūnijs)**

Belinska I. Mūsdienu skolas bibliotēkas funkcijas : teorija / I.Belinska. – Aizkraukle : Mācību centrs „Valence”, 2005. - 20 lpp. (Z 027.8)

Skolu bibliotekāriem un vadītājiem adresētajā izdevumā sistematizētas un skaidrotas mūsdienu skolas bibliotēkas funkcijas - tradicionālās un jaunās, kuras pielāgotas izmaiņām mācību procesā.

Allan B. E-learning and teaching in library and information services / B.Allan. - London : Facet publishing, 2004. – XIV, 273 p. – ISBN 1-85604-439-4. (Z 024)

Grāmata saturiski dalīta trīs daļās, tajās aplūkotas mūsdienu e-apmācību iespējas un tehnoloģijas, ieteikumi e-apmācību un mācīšanās prasmju veidošanā, bibliotēku un informācijas iestāžu līdzdalība un atbalsts.

Allan B. Project management: tools and techniques for today's ILS professional / B.Allan. – London : Facet publishing, 2004. – XI, 193 p. – ISBN 1-85604-504-8. (Z 025)

Izdevums adresēts bibliotēku darbiniekiem un informācijas speciālistiem, kuri iesaistīti projektu darbā gan kā projektu vadītāji, gan kā darba grupu locekļi. Autore galvenos projektu vadības jautājumus un tehniskos paņēmienus sasaistījusi un pielāgojusi informācijas un bibliotēku sfērai. Grāmatā aprakstītas un skaidrotas praksē pārbaudītas metodes un principi projektvadībā, tie ilustrēti ar piemēriem no atsevišķu bibliotēku darba prakses. Grāmatā raksturots projekta darbības cikls – sistēmas un procesi, plānošana, īstenošana un attīstība, finansiālā puse, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošana, darbs ar partneriem, projektvadības prasmes un apmācība.

Becoming a digital library / ed.by S.J.Barnes. – New York : Marcel Dekker, Inc., 2004. – XX, 234 p. – ISBN 0-8247-0966-7. (Z 02:62)

Rakstu krājums veidots kā vadlīnijas digitālas bibliotēkas izveidei, ieskaitot nākotnes vīzijas, ieguvumus, tehniskās iespējas.

Coordinating digitisation in Europa: progress report of the National Representatives Group coordination mechanisms for digitalisation policies and programmes 2003. – [B.v.] : MINERVA Project, 2004. – XXIX, 233 p. (Z 025.8)

ES dalībvalstu pārskats par digitalizācijas projektiem un programmām projekta „Minerva” ietvaros. Latvijas pieredze izlasāma J.Strumpa pārskatā. Izdevuma teksts pieejams arī elektroniski <http://www.minervaeurope.org/publications/globalreport.htm>. Turpat pieejami arī jaunākie – 2004. un 2005.gada ziņojumi.

Feather J. The information society: a study of continuity and change / J. Feather. – London : Facet publishing, 2004. – XX, 220 p. – ISBN 1-85604-497-1 (Z 025.5)

Lafboro (Lielbritānija) universitātes profesora grāmatas ceturtais izdevums sniedz vēsturisku atskatu uz informācijas sabiedrības veidošanās procesu saistībā ar mūsdienu situāciju gan ekonomiskā, gan politiskā aspektā. Grāmata papildināta ar jaunākajām atziņām informācijas zinātnes pētījumu jomā, ietverot cenzūras, autortiesību, informācijas brīvības un informācijas pieejamības jautājumus.

IFLA cataloguing principles: steps toward an International Cataloguing Code / ed. by B.B. Tillet, R. Gömpel, S. Oehlschläger. – München : K.G. Saur, 2004. – 186 p. – (IFLA Series on Bibliographic Control ; Vol. 26). – ISBN 3-598-24275-1. (Z 025.3)

Izdevums ietver pirmās IFLA ekspertu sanāksmes (Frankfurte, 2003.g.) pārskatu par starptautiskajiem katalogizācijas noteikumiem. Sanāksme orientēta uz 1961.g. pieņemto Parīzes principu (*Paris Principles*) modernizāciju un pielāgošanu tiešsaistes katalogu videi.

Knowledge management lessons learned: what works and what doesn't / ed. by M.E.D. Koenig, T. Kanti Srikantiah. – Medford : Information Today, Inc., 2004. – XXV, 595 p. – ISBN 1-57387-181-8. (Z 025.4)

Grāmatas sastādītāji raksturo zināšanu menedžmentu praksē, iekļaujot vairāk kā 30 ekspertu pieredzi un veikto analīzi. Rakstos akcentēta zināšanu menedžmenta stratēģija, finansu analīze, pielietojums, kā arī izglītības un apmācību jautājumi.

Libraries without walls 5: the distributed delivery of library and information services / ed. by P. Brophy, S. Fisher, J. Craven. – London : Facet publishing, 2004. – VIII, 269 p. – ISBN 1-85604-511-0. (Z 024)

Grāmatā iekļauti 5. starptautiskās konferences *Bibliotēka bez sienām* (Grieķija, 2003.g.) materiāli. Konferences galvenā tēma – tālmācība un virtuālās bibliotēkas – aplūkota no vairākiem aspektiem: bibliotēkas pakalpojumu un virtuālās mācīšanās vides integrācija; attiecības starp lietotāju informacionālajām vajadzībām un informācijpratību; digitālo bibliotēku pakalpojumu pieejamība un izmantošana; digitālās vides veidošana; digitālo resursu radīšana. Grāmata veicina izpratni par informācijas lomu mācīšanās procesā.

The library and the woman / ed. by B. Hristova. – Sofia : SONM Publishers, 2004. – 157 p. – ISBN 954-8478-64-1. (Z 023.5)

Izdevumā iekļauti starptautiskās zinātniskās konferences *Bibliotēka un sieviete* (Bulgārija, 2003.g.) materiāli. Ievietotajos rakstos raksturota bibliotekāra profesija mūsdienās kā izteikta sieviešu profesija – dažādās valstīs, dažādās reliģijās, dažādos amatos.

McCook K. de la Pena. Introduction to public librarianship / K. de la Pena McCook. – New York : Neal-Schuman Publishers, Inc., 2004. – XVI, 406 p. – ISBN 1-55570-475-1. (Z 02)

Grāmatā apkopota informācija par ASV publisko bibliotēku vēsturisko, socioloģisko un kultūras pamatu, tā veicina izpratni par publisko bibliotēku nepieciešamību nākotnes skatījumā.

Metadata applications and management / ed. by G.E.Gorman. – Lanham : The Scarecrow Press, Inc., 2004. - XXIV, 359 p. – (International yearbook of library and information management ; 2003/2004). – ISBN 0-8108-4980-1. (Z 025.3)

Gadskārtējais tematiskais krājums veltīts metadatu izmantošanas un vadības jautājumiem. Grāmatas 6 daļās aplūkotas metadatu perspektīvas, pašreizējais metadatu pielietojums humanitāro zinātņu jomā, valdības un pašvaldību informācijas organizācijā, izglītības jomā. Sniegts ieskats metadatu pielietojumā arī citās nozarēs, kā arī metadatu standartos.

Orna E. Information strategy in practice / E.Orna. – Aldershot : Gower, 163 p. – ISBN 0 655 08579 8. (Z 025.5)

Grāmatā raksturoti galvenie ar organizāciju informācijas politiku, tās stratēģijas veidošanu un attīstību saistītie procesi, sniegti padomi no pieredzes biežāk sastopamo problēmu risinājumiem, kā arī idejas un ieteikumi, kurus lasītājs var pielāgot savai situācijai. Papildinot savu konsultantes pieredzi ar atsaucēm uz vadošo nozares speciālistu izteikumiem, autore piedāvā soli pa solim tuvoties veiksmīgai informācijas stratēģijas izveidei un ieviešanai organizācijā.

The **thesaurus**: review, renaissance, and revision / ed.by S.K.Roe, A.R.Thomas. – New York : The Haworth Information Press, 2004. – 209 p. – ISBN 0-7890-1979-5. (Z 025.43)

Rakstu krājumā aplūkota tezauru un tezauru izveides standartu vēsturiskā attīstība. Tajā iekļautie raksti palīdz izsekot tezauru veidošanas, izmantošanas un attīstības procesiem. Iekļauta nozīmīgākā informācija par tezauriem digitālā vidē, ieskaitot *web* lapas, datu bāzes un programmatūru.

Heinold W.E. Bücher und Büchermacher: Verlage in der Informationsgesellschaft / W.E.Heinold. - Heidelberg : C.F.Müller, 2001. – 454 S. – ISBN 3-8252-2216-0. (Z 002.2)

Autora monogrāfijā par grāmatām un to veidotājiem atrodamas visas noderīgākās ziņas par izdevniecībām un to darbību informācijas sabiedrībā. Grāmatas ievaddaļā uzskaitītas izdevēju kā starpnieku funkcijas autoru un lasītāju netiešajā saskarsmē gan vēsturiskā, gan mūsdienu skatījumā. Tālākajās nodaļās aplūkoti nozares finansiālie aspekti, autoru un izdevēju tiesības, publicitāte un sadarbība ar presi, grāmatu tirdzniecība, nozares populārākās organizācijas, ar grāmatu izdošanu saistītās profesijas un to apguves iespējas, attiecības ar plašsaziņas medijiem.

Wissenschaft und Kultur in Bibliotheken, Museen und Archiven : Klaus-Dieter Lehmann zum 65.Geburtstag / hrsg. von B.Schneider-Kempf, K.G.Saur, P.-K.Schister. – München : K.G.Saur, 2005. – 574 S. – ISBN 3-598-11729-9. (Z 02(4/9))

Jubilejas rakstu krājums *Zinātne un kultūra bibliotēkās, muzejos un arhīvos* izdots sakarā ar ievērojamā vācu bibliotēku nozares speciālista Klausa Dītera Lēmana (*Klaus-Dieter Lehmann*) 65.dzimšanas dienu. Aplūkoto tēmu spektrs ļoti plašs – tēlotāja māksla, muzeju darba problēmas, netradicionālas krājuma apspoguļojuma metodes, zinātnisko bibliotēku darba nacionālie un starptautiskie aspekti, kultūras nozares attīstība un finansējums, kultūrpolitika, restaurācija, digitalizācija. Krājumā iekļauto rakstu autoru vidū – gandrīz visi ievērojamākie Vācijas bibliotēku nozares speciālisti.

Библиофилы России : альманах / гл. ред. А.П.Толстяков. – Москва : Любимая Россия.

T.1. – 2004. – 559 с. - ISBN 5-9607-0005-0.

T.2. – 2005. – 591 с. - ISBN 5-9607-0006-9. (Z 09)

Abos sējumos publicēti materiāli par Krievijas literātu personīgajām bibliotēkām, atsevišķiem literāriem darbiem, retām grāmatām Krievijas bibliotēku krājumos, interesantiem dzīves un daiļrades faktiem izcilu rakstnieku biogrāfijās, grāmatu mākslas meistariem, exlibriem, bibliofiliem un bibliofīliju, kā arī citi saistītas tematikas raksti.

Каптерев А. Информатизация социокультурного пространства / А. Каптерев. - Москва : ФАИР-ПРЕСС, 2004. - ISBN 5-8183-0772-7. (Z 02)

Izdevums veidots kā mācību grāmata un sniedz ieskatu informacionālās telpas struktūrā, sabiedrības informatizācijas priekšnoteikumos un sekās, profesionālās vides struktūrā, studentu profesionālās, informacionālās un datorlietošanas kultūras veidošanā, virtuālās vides veidošanas mērķos un līdzekļos.

Леонов В.П. Библиография как профессия / В.П. Леонов. – Москва : Наука, 2005. – 124 с. – ISBN 5-02-033363-8. (Z 01)

Izdevuma mērķis – raksturot bibliogrāfijas lomu pārejā uz zināšanu ekonomiku. Lasītāju uzmanība vērsta uz mūsdienās notiekošo bibliogrāfa profesijas paradigmu un bibliogrāfijas statusa maiņu. Speciālistiem piedāvāts atskatīties bibliogrāfijas sākotnē, izvērtēt savu attieksmi pret aktuāliem jautājumiem bibliogrāfijā.

Марусичь Ж.В. Библиотечное обслуживание инвалидов по зрению средствами новых информационных технологий / Ж.В. Марусичь. – Москва : Либерия, 2004. – 95 с. - ISBN 5-85129-173-7. (Z 024.1)

Izdevumā atklāta Krievijas un ārvalstu bibliotēku pieredze redzes invalīdu bibliotekārajā apkalpošanā un sociālajā rehabilitācijā, izmantojot informācijas tehnoloģijas.

Матвеев М.Ю. Библиотеки в прессе: по материалам статей из российских газет и журналов (1994-2004 гг.). - Санкт-Петербург : РНБ, 2005. – 192 с. - ISBN 5-8192-0245-7. (Z 02)

Apskatā analizētas tūkstoš publikācijas, kas Krievijas centrālajā un reģionālajā presē atspoguļo bibliotēku darbu 1994.-2000.gadā. Apskatā vērtēti vairāki aspekti –

publikāciju autori, atsevišķu bibliotēku tiem veltītās publikācijas, tematiskais skatījums. Viena nodaļa atvēlēta bibliotēkas imidžu ietekmējošiem faktoriem.

Мониторинг информационного общества и обществ знаний: статистические данные. - Санкт-Петербург : РНБ, 2004. – 126 с. - ISBN 5-8192-0223-6. (Z 025.5)

Materiālu 2003.g. Vispasaules informācijas samitam Ženēvā sagatavojis UNESCO Statistikas institūts un tajā ietvertas 3 daļas : 1) būtiskāko IKT datu apskats, kas nepieciešamas dažādu valstu salīdzinošam vērtējumam; 2) ar datu iegūvi un kvalitāti saistītās problēmas; 3) kādu datu apkopojums nepieciešams nākotnē. Šī dokumenta mērķis ir atbalstīt nacionālās, reģionālās un starptautiskās datu apkopšanas sistēmas, lai tās kļūtu visaptverošas, nozīmīgas tālākas politikas izstrādē, sniegtu pareizu izpratni par informācijas un zināšanu sabiedrību. Teksts angļu un krievu valodās pieejams arī izmantojot UNESCO mājas lapu internetā http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=12851&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

Поручи поиск человеку: виртуальные справочные службы в современных библиотеках / Михнова И.Б. ... [и др.]. – Москва : ФАИР-ПРЕСС, 2005. – ISBN 5-8183-0899-5. (Z 025.5)

Virtuālās uzziņas ir uzziņu dienests, kas darbojas ar tehnoloģiju palīdzību, bieži reālā laika režīmā. Informācijas pieprasītājs izmanto datoru un interneta tehnoloģijas, lai sazinātos ar uzziņu dienesta personālu bez tiešas klātbūtnes. Tiek izmantota *čatošanas* iespēja, videokonferences, balss pārraide, e-pasts un citas sazināšanas formas. Grāmatā analizēta šādu dienestu izveides pieredze Krievijā un ārvalstīs.

Цензура и доступ к информации: история и современность. – Санкт-Петербург : РНБ, 2005. – 126 с. - ISBN 5-8192-0230-9. (Z 02)

Krājumā ievietotas starptautiskas zinātniskas konferences (Sanktpēterburga, 2005.g.) tēzes, kurās cenzūras vēstures jautājumi aplūkoti hronoloģiskā secībā: līdz 20.gs. sākumam (līdz 1917.g.); 20.gs.; 21.gs. Viena nodaļa veltīta informācijas pieejamībai informācijas sabiedrībā. Starp rakstiem, kuros ietverti dažādu valstu autoru pētījumi, atrodami arī Latvijas autoru materiāli: Janas Dreimanes *Censorship in libraries of Latvia during the years of the second soviet occupation (1944-1974)*; Viestura Zandera *Научные библиотеки Латвии и цензура (1945-1965)*; Lilijas Limanes *Роль личности цензора в цензуровании латышских книг (до 1918.г.)*; Ainās Štrāles *Закат советской цензуры и демократизация библиотек в Латвии: 1985-1999 гг.*

Sast. Ilze Pētersone
LNB BAI Z lasītava
Tērbatas iela 75, Rīga
Tel. 7312808, fakss 7312807
e-pasts: ilze.petersone@lnb.lv
zlasitava@lnb.lv